

**VISUOMENINĖS ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGOS IR PRIEŽIŪROS KOMISIJOS
PRIE VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS POSĖDŽIO
P R O T O K O L A S**

2019-02-27. Nr. 33

Vilnius

Posėdis įvyko 2019-02-26

Pasitarimo pirmininkas – Dainius Labeckis

Pasitarimo sekretorė – Milda Laužikaitė

DALYVAVO:

Komisijos nariai Andreas Byrne, Banga Grigaliūnaitė, Algis Davenis, Dainius Labeckis, Milda Laužikaitė, Roma Vasyliūtė-Byrne,

Dendrologai Edita Jakubauskaitė, Antanas Stackevičius.

SVARSTYTA:

1. Dėl Santariškių g. 7 Gydymo paskirties pastatų komplekso (vaikų ligoninės) statybų teritorijos apželdinimo.

NUTARTA:

1. Siūloma atsižvelgti į faktinę padėtį (Komisija teritoriją apžiūrėjo 2020-02-25, dalyvaujant statytojų atstovams) ir taisyti projekto trūkumus, vadovaujantis šiomis ekspertų išvadomis ir pasiūlymais dėl Santariškių g. 7 pastato aplinkos apželdinimo:

Daugelis numatytų iškirsti medžių yra gan jauni (~15-30 metų amžiaus). Dauguma mažalapių liepių, augančių toje vietoje, kur numatyta įrengti neįgaliųjų automobilių stovėjimo aikštelę, yra gan prastos būklės ir suvargusios, nes auga suplūktoje ir nederlingoje žemėje, arti važiuojamosios dalies, pasodintos gana tankiai. Be to, matosi, kad neseniai daugeliui iš jų buvo apkapotos šaknys (statant transformatorinę), tad jos jau nebebus labai sveikos ir gyvybingos. Siūloma vietoje tokių medžių atsodinti miesto sąlygoms atsparesnius medžius, pvz., klevus, tuopas, taip pat krūmus, iš jų formuojant želdinių masyvus.

Statomas pastatas užims didelę teritoriją, iš dalies ir želdinių sąskaita. Dėl to pablogės tos aplinkos charakteristikos – vasaromis oras ten smarkiau įkais, nes mūras-asfaltas labiau įkaista, nei augmenija ar dirva, sumažės kritulių sugeriamas plotas, padidės dulkių kiekis ir sumažės psichologinis komfortas, kurį suteikia žaliuojanti aplinka. Tarp spręstinių projekto trūkumų paminėtina: vietoje šiuo metu augančių vešlių želdinių yra projektuojamas pastatas, kurio langai bus orientuoti tiesiai į priešingoje gatvės pusėje esančio pastato langus, o atstumas tarp pastatų minimalus (nors pastatą galima būtų atitraukti keletą metrų nuo gatvės linijos ir išsaugoti bent dalį želdinių). Medžių vietoje projektuojamos automobilių stovėjimo aikštelės, nors kitoje gatvės pusėje jau pastatyta nauja keliaaukštė automobilių stovėjimo aikštelė. Visa tai labai nepalanku, turint omenyje, jog labiausiai tokios sąlygos atsilieps sergantiems vaikams (nes tai vaikų ligoninė).

Kadangi statybų projektas jau greičiausiai nebebus keičiamas ir statybos vis tiek vyks, siūloma keisti bent jau kai kuriuos numatomus atsodinti želdinius:

-Juodoji pušis (*Pinus nigra*) yra reiklesnė dirvos derlingumui bei jautresnė užterštam miestų orui, tad geriau būtų rinktis paprastą pušį (*Pinus sylvestris*).

-Paprastąjį klevą 'Globosum' (*Acer platanoides*) keletą pirmųjų metų reikia genėti, kad laja išlaikytų rutulišką formą. Greičiausiai genėjimas nenumatytas, tad geriau rinkti kokį nors kitą su kompaktine laja klevą, pvz., trakinį (*Acer campestre*), jo veislę 'Emerald Queen' ar pan.

-Europinis pūkenis (*Cotinus coggygria*), kuris numatytas sodinti, yra nuodingas augalas ir paprastai nerekomenduojamas auginti ten, kur būna vaikai. Siūloma šį krūmą pakeisti kokiu nors kitu aukštaūgiu ir raudonlapiu augalu, pvz., paprastuoju raugerškiu 'Atropurpurea' (*Berberis vulgaris*), otaviniu raugerškiu 'Superba' (*Berberis x otavensis*) ir pan.

-Numatomas sodinti tiuringinis šermukšnis (*Sorbus thuringiaca*) gan lepus Lietuvos klimato sąlygomis, ypač Vilniaus regione, kuris priskiriamas 4-ai klimatinei zonai, tad greičiausiai šis medelis jeigu ir augs, tai bus suskurdęs ir nuvargęs. Geriau pakeisti jį švediniu (*Sorbus intermedia*), veisle 'Dodong' ar kitu atsparesniu šermukšniu.

Apskritai rekomenduojama rinktis daugiau natūralių formų medžius ir krūmus, o dekoratyvias formas sodinti kaip akcentus želdinių kompozicijose.

Taip pat rekomenduojama, įvertinus prognozuojamą sanitarinių sąlygų pablogėjimą ligoninių aplinkoje, stengtis bent iš dalies tai kompensuoti, pagerinant želdinių kokybę ir didinant jų plotus (kartu tai įtvirtinant planavimo dokumentuose) ir turius šios teritorijos gretimybėje – vaikų ligoninės aplinkoje. Atkuriamąją vertę (kurios, jeigu visi projekte numatyti medžiai vis dėlto būtų iškirsti, susidarytų iki 30000 eur.), siūloma panaudoti vaikų ligoninės parko priežiūrai ir plėtrai.

Pasitarimo pirmininkas

Pasitarimo sekretorė